

Samanhald loysunarorðið

- VIT mugu ikki tosa okkum um koll, tí hóast lítið er at reypa av í dag, eiga vit heldur at brúka kreftirnar at fáa sum frægast burturúr.

SOLEIÐIS tók stjórin á Skipafelagnum Føroyar til í sambandi við at felagið nú um dagarnar fór um tey 75, og hann legði aftrat, at hjá Skipafelagnum er ongantíð nakað komið av sær sjálvum, men tá á hefur staðið, hevur samanahald verið bjargingin.

STJÓRIN á Skipafelagnum kundi annars boða tíðinda-fólki og øðrum frá, at felagið hevði eitt gott figgjarligt 1992 og hóast árið í fjør ikki royndist eins væl, so lógu hóast alt nakrar krónur eftir í kassanum við ársenda. Framtíðar-

vánirnar vóru heldur ikki av teimum daprastu.

FJÁLGANDI tíðindi í døprum tíðum, nú tað frættist um eitt trotabúgv fyri og annað eftir. Tí eitt er tað, at ynskiligt er, at vit fáa alt fleiri arbeidsplass, og tað vísir seg at ganga sera trupult, tá er ikki minni at ynskja eftir, at verandi arbeidsplass verða varðveitt.

SKIPAFELAGIÐ man vera eitt skúladømi um, hvussu mikið kann koma burturúr, tá alment og privat ganga hond í hond við góðum stevi, og harafturat týdningin av, at talan er um virksema, sum alt Føroya fólk tekur fult og heilt undir við og skilir týdningin av. Av hesum kann nógv læra. Ikki minst í dag.

IKKI færri enn 91 navnframar føroyingar sendu í 1916 út eina yvirlýsing við áheitan á

Føroya fólk um at seta seg fyri einum partabrævi í Skipafelagnum. Sera væl tóku fólk undir við áheitanini, og felagið varð stovnað trý ár eftir. Eitt tekin um samanahald og kenslu av, at er ein sjálvur partur av eini verkætlan, er henni lív tryggjað.

ORSØKIN til at vit taka júst Skipafelagið fram sum dømi um eina vælvirkandi og sunna fyrirkomulag er tann, at vit í hesum tíðum hava lyndi til bara at síggja svart oman á svart. Vit ásanna, at stóðan er ring, men vit mugu ikki kvala tað, sum enn virkar í samfelagnum.

EINGIN ivi er um, at onnur í samfelagnum hava nakað at læra av Skipafelagnum og søgu tess. Tí eigur heldur einki at vera til hindurs fyri hjá øðrum at venda sær til hesa fyrirkomulaguna at fáa sær íblástur og

vinna aftur trúnað uppá, at tað ber til. Víst hevur henda fyrirkomulag verið fyri nógvum brotasjógvum, men tá arbeidsema og skynsema hava gingið hond í hond hevur tað altíð givið úrslit.

SAMFELAGIÐ er fyri størum bakkostum og mong missa mótið. Samfelagið hevur brúk fyri fyrirkomulag og fólk við hugflogi, dirvi og vilja. Missa vit eisini hesar eginleikar burtur, tá verður skjótt heilt óskukalt í Føroyum. Tí skal tað vera okkara vón, at ikki bert føðingardagsbarninum Skipafelagnum verður lív lagað, men so sanniliga tí virkisfýsni, sum enn býr í fólkini okkara. Men uttan samanahald ber einki til. Vit mugu lyfta saman. Hesi orð skipafelagsstjórans kundu eins væl verið okkara egna.

Sosialurin

Donsku treytirnar eru um at avtofta Føroyar

-men tað fara vit ikki at lata um okkum ganga, skrivur Sverre Midjord, løgtingsmaður

Nú stendur á gomlum nøglum. Viðurskiptini ímillum Danmark og Føroyar eru út í einum vandasjógvi.

Tíðin er inni, at øll viðurskipti okkara millum verða tikin upp til nýggja viðgerð. Tað ber ikki til, at hvørja ferð tað lotar úr hanakjafu, so verður hót við at veitingin til tey gomlu og sjúku skal verða skerd ella tað, sum verri er: heilt detta burtur. Um hetta heldur fram, so verður spurningurin um, hvussu viðurskiptini í framtíðini skulu vera, tí tað ber ikki til at hótta av ymiskum sløgum, sum vit ikki kunnu liva við, verða havdar á lofti fyri at bert Danmark skal fáa sín vilja. Tað eru tvey samfeløg, sum hava verið í ríkisfelagsskapi í mong ár, og sum hava havt nýttu hvør av øðrum. Tað hevur ikki bara gingið tann eina vegin. Vit fara ikki at

góðkenna hóttaðir fyri at fáa okkum at ganga undir eina skipan, sum vit ikki kunnu liva við. Tað ber ikki til, at danska fólkatíðing skal seta lögtinginum stólin fyri hurðina.

Veruleikin er tann, at Danmark hevði ikki tann stóra áhugin í at verja okkara viðurskipti, tá ið teir fóru inn í EF.

Grønland, sum eisini var ein partur av danska samfelagnum, fylgdi við og hetta hevði stórra áhuga enn Føroyar, tí Grønland hevði stóran fiskigrunnar, sum EF hevði áhuga fyri.

Okkara stóða var ein onnur. Vit valdu at standauttanfyri. Fyri Danmark hevði hetta ongan týdning, tí okkara fiski var so lítið. Tað var meira avgerandi fyri dansku stjórnina at verja danska áhugamálið. Her varð fyrst hugsað um danska

jarðarbrúkið. Teir høvdu fingið Grønland við og tað var meira virðismett. Seinni hevur Grønland tikið seg úr EF, men hevur fingið sera góðar sáttmálar við EF, nakað, sum vit ikki knnu siga, at vit hava fingið, hóast vit so sanniliga enn eru ein partur av danska samfelagnum og um áhugin hjá skiftandi danskum stjórnum hevði verið, tá kundu viðurskiptini verið betri enn tey eru, men sum sagt, tað hevði ongan áhuga, tí her var einki at heinta. Men so skiftir stóðan bráðliga, tí nú hómast bæði olja og gass í føroysku undirgrundini. Nú var eitt at gera hjá dansku borgarligu stjórnini. Tað var at lata føroyingum ognarrættin yvir undirgrundini, tí um hon var felagsmál, so vildi EF fáa ognarrættin yvir tí, sum er í undirgrund okkara.

Handanin av undirgrundini var eingin gáva frá dansku stjórnini, men ein sera snildislig politisk avgerð.

Tað, sum nú fer fram, nú vit verða kroyst meira og meira eftir hæli, er fyri at vit

nú aftur skulu geva sum veð fyri lánini aftur til dansku stjórnina, ta undirgrund, sum nú vísir seg at hava stórt virði, og hetta kann nú koma til danska samfelagnum til góðar, uttan at EF

fer at hava nakað við hesi viðurskipti at gera. Vert er at leggja til merkis, at í sáttmálanum stendur, at dansk- ar fyrirkomulag skulu vera við í útvinningini av tí, sum finst í undirgrund okkara.

Tær treytir, sum í dag verða settar Føroya fólk, eru við at avtofta Føroyar, og tað fara vit ikki at lata henda. Tað at Føroya Løgting av danska javnaðarstatsministeranum Poul Nyrup Rasmussen er tikið av ræði, verður at standa sína roynd.

Tað má nú vera upp til Føroya fólk at avgera, hvør leiðin skal gangast. Við verandi gongd verður ikki livandi her á landi. Ikki fyri tey, sum nú eru her og als ikki fyri tann tilkomna ungdom. Tann avgerðin, sum danska fólkatíðing kemur til, tað verið seg stjórn ella minniluti, verður so avgerðandi fyri okkara tilveru sum tjóð.

Tí tá Finnogi Arge segði í sjónvarpinum, at statsministerin hevði ábyrgd yvir fyri tí danska veljaranum, hvussu so við ábyrgdini yvir fyri Føroyum og føroyingum, sum enn eru ein partur av danska samfelagnum!

2. mars 1994
Sverre Midjord